



Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
DG Bestuur, Ruimte en Wonen
Directie Democratie en Bestuur
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Onderwerp	lokale evaluatie Wbmgp	Datum	3 juli 2020
Ons kenmerk	1428811	Uw kenmerk	2020-0000117105
Afdeling	Veiligheid & Wijken	Doorkiesnummer	012 5 13 00 1
E-mail	[REDACTED]	Fax	[REDACTED]
Postadres	Postbus 90155 5000 LH Tilburg	Bezoekadres	Spoorlaan 181

Geachte minister,

In uw brief van 22 mei jl. vraagt u het college van de gemeente Tilburg om een lokale evaluatie van de Wet bijzondere maatregelen grootstedelijke problematiek (Wbmgp) met u te delen. U vraagt aandacht voor de ervaringen van en de samenwerking met de partners, het delen van knelpunten in de uitvoering en suggesties voor andere 'bijzondere maatregelen' waarmee de Wbmgp kan worden versterkt voor het aanpakken van grootstedelijke problematiek. In deze brief gaan wij allereerst in op het brede, strategische verhaal. Voor de inhoudelijke doelstellingen verwijzen wij naar onze lokale tussenevaluatie in de raadsbrief van 12 november 2019 (zie bijlage).

Het gebied

U heeft op 31 augustus 2017 op voorstel van onze gemeenteraad besloten tot het aanwijzen van het gebied Stoeterijstraat nummers 1 t/m 73 en 2 t/m 36, Matterhornstraat 2 t/m 22 en Sierteelstraat 1 t/m 5 en 2 t/m 10 te Tilburg waarin artikelen 8, 9 en 10 uit de Wbmgp worden toegepast. Het betreft 74 woningen in de wijk Groenewoud, in bezit van Woningcorporatie Tiwos.

Wbmgp is onderdeel van wijkaanpak

In de wijkaanpak van de wijk Groenewoud staat sinds 2017 het interafhankelijk, buurtgericht (of: systemisch) werken centraal. Dit is een pragmatische manier van werken om in de praktijk te kunnen omgaan met taaie, venijnige vraagstukken. Het creëren van beweging en het bereiken van doorbraken in belemmerende patronen in de wijk staan daarbij centraal. Een probleem wordt niet afzonderlijk bekeken of in stukjes geknipt, maar in samenhang vanuit verschillende perspectieven bekeken en aangepakt. Nog een stap verder dan bij integraal werken, gaan wijkpartners met elkaar aan de slag om tot gezamenlijke inzichten en acties te komen waarop vervolgens gereflecteerd wordt om snel te kunnen leren. Het wijknetwerk wordt door een expert gecoacht in deze pragmatische methodiek.

Binnen het interafhankelijk werken in Groenewoud is de samenwerking tussen wijkpartners geïntensiveerd om in een specifiek gebied echt het verschil te kunnen maken. Deze intensieve leefbaarheidsaanpak betreft een gecombineerde aanpak die zich karakteriseert als zeer gericht (acupunctuur) via verschillende soorten interventies. Daarbij zoeken we naar een slimme mix van repressie en preventie. Hard optreden waar nodig (zuur), maar ook je nek uitsteken voor welwillenden in de wijk (zoet), zorg voor hulpbehoevenden (zout) en reguleren van de instroom (bitter). Zonder de mogelijkheid om instroom van nieuwe bewoners te reguleren, is het moeilijk de balans in een buurt te herstellen. Dit kan in onze ogen in verschillende vormen en gradaties, met als uiterste vorm de toepassing van politiecreening in het kader van de Wbmgp.

Doel toepassing

Het blijkt moeilijk crimineel en overlastgevend gedrag effectief aan te pakken, zonder de mogelijkheid om instroom van nieuwe bewoners te reguleren. Zonder regulering blijft het dweilen met de kraan



open. Daarnaast willen wij financieel kwetsbare mensen beschermen tegen criminele invloeden. Om de balans in het beoogde gebied te herstellen, maken wij gebruik van de artikelen 8, 9 en 10 Wbmgp. Het gaat ons om aanvullende eisen op inkomen, voorrang verlenen aan bewoners met een inkomen uit werk en/of een startkwalificatie en tot slot onderzoek op basis van politiegegevens naar gedragingen gerelateerd aan woonoverlast en criminaliteit.

Tussenevaluatie wijkaanpak

De intensieve leefbaarheidsaanpak die in 2017 in de Stoeterijstraat startte naar aanleiding van signalen van wijkpartners had als doel het herstellen van een verstoorde balans in het leef- en woonklimaat, om zo te komen tot een normalisatie van de openbare orde, veiligheid en leefbaarheid. Onderdeel daarvan is selectieve woningtoewijzing op grond van de Wbmgp. Uit de tussenevaluatie na twee jaar zagen we de volgende resultaten en effecten:

- Verandering bevolkingsamenstelling (Ander type mensen meldt zich als kandidaat-huurder en sommige bewoners zijn vertrokken: "De buurt is niet meer wat het is geweest.");
- Toename veiligheidsgevoel in de straat ("Ik durf mijn kinderen weer op straat te laten spelen.");
- Sommige overlastsituaties zijn opgelost, waardoor spanningen tussen bewoners zijn verdwenen;
- Vertrouwen over en weer neemt toe (bewoners <-> overheid/instellingen);
- Cultuur is opener, bewoners zijn aanspreekbaar op gedrag;
- Professionals kunnen hun werk doen, maar zijn ook kwetsbaar (soms vindt intimidatie plaats);
- Daling woonfraude, beheerskosten, uitkeringsfraude en spookbewoners;
- Stijging huurinkomsten, verhuurbaarheid, tevredenheid en meldingsbereidheid;
- Belastingen worden betaald.

Door de verbeterde informatiepositie van alle partners werd ook duidelijk dat er binnen de wijk Groenewoud meer buurten/straten zijn waar een dergelijke aanpak nodig is om de balans te herstellen. Daarom hebben wij het gebied voor de intensieve leefbaarheidsaanpak uitgebreid naar andere buurten in Groenewoud. De impact van de samenwerking op de wijk Groenewoud als geheel was klein, omdat het gebied slechts 74 woningen telde. Daarom heeft ons college een voorstel in voorbereiding tot uitbreiding van het gebied waarin de Wbmgp wordt toegepast.

Inhoudelijke doelstellingen

In bijgevoegde gemeentelijke tussenevaluatie van 2019 gaan wij in op de mate waarin inhoudelijke doelstellingen zijn gehaald. De kwalitatieve doelstellingen zijn in juni 2020 nog onveranderd. Het aantal verleende vergunningaanvragen is gestegen met 4. Wij hebben t/m mei 2020 in totaal 22 vergunningen verleend. De verdeling is als volgt:

- Van september 2017 t/m december 2017 zijn 3 huisvestingsvergunningen aangevraagd, deze zijn allemaal verleend.
- In 2018 zijn 12 huisvestingsvergunningen aangevraagd, 11 zijn verleend, 1 is onder voorwaarden verleend.
- In 2019 zijn 4 huisvestingsvergunningen aangevraagd, deze zijn allemaal verleend.
- In 2020 zijn t/m mei 3 huisvestingsvergunningen aangevraagd, deze zijn allemaal verleend.

Er zijn geen negatieve woonverklaringen verstrekt. De uitvoering van de Wbmgp verloopt naar wens. Wij passen de Wbmgp toe in een klein gebied, waardoor de aantallen voor de betrokken organisaties goed te behappen zijn en de processen goed zijn uitgelijnd. De belangen van politie, corporatie en gemeente worden in een integrale projectgroep besproken en afgewogen. In de projectgroep worden werkafspraken gemaakt om de doorlooptijd van het proces kort te houden.

Suggesties voor versterking van de Wbmgp

U vraagt ons om suggesties te delen ter versterking van de Wbmgp voor het aanpakken van grootstedelijke problematiek. Enkele suggesties die wij willen doen, zijn:



- Uitbreiding van te gebruiken informatie, naast politiegegevens, bijvoorbeeld eigen gemeentelijke informatie, om mee te wegen in de beoordeling ten behoeve van het al dan niet afgeven van een woonverklaring.
- Artikel 8 ervaren wij op dit moment als suboptimaal, met name omdat woningzoekenden 'er door glippen' vanwege de bepaling dat zij zes jaar of langer in de betreffende regio hebben gewoond. Onze suggestie is om deze voorwaarde te schrappen uit artikel 8.
- Het in de wet mogelijk maken een verleende huisvestingsvergunning in te trekken wanneer bijvoorbeeld iemand eerst een positieve woonverklaring heeft gekregen (al dan niet met voorwaarden), maar er later gedragingen plaatsvinden waardoor een negatieve woonverklaring aan de orde zou zijn. Dit behoeft nog verder onderzoek.
- De verplichtingen uit de Wet en het Besluit te laten aansluiten bij de al bestaande verplichtingen in de Algemene Verordening Gegevensbescherming (hierna: AVG), waarmee dubbelingen worden voorkomen en waarmee ook een vermindering van administratieve lasten voor de gemeente wordt bewerkstelligd, zonder dat dit ten koste gaat van het niveau van gegevensbescherming.

Toelichting:

In het Besluit is een aantal aanvullende maatregelen (zoals in art. 12) opgenomen dat tot doel heeft richting te geven aan de bescherming van persoonsgegevens die worden verwerkt tijdens de uitvoering van de Wbmgp. Deze maatregelen vertonen echter overlap met de waarborgen die zijn neergelegd in de AVG. Wanneer we bijvoorbeeld kijken naar de jaarlijkse controle- en rapportageplicht die bij de (ook al op grond van de AVG verplichte) Functionaris Gegevensbescherming is neergelegd, dan is niet goed in te zien welke meerwaarde deze bepalingen uit het Besluit hebben ten opzichte van de verplichtingen die voortvloeien uit o.a. art. 5, 6, 24 en 32 van de AVG. De verwerkingsverantwoordelijke (burgemeester of College) moet op grond van art. 24 aantoonbaar kunnen voldoen aan de normen uit de AVG. De gemeentelijke organisatie staat aan de lat voor een zorgvuldige omgang met een grote hoeveelheid (zowel in aantal als in diversiteit) persoonsgegevens, waaronder ook bijzondere persoonsgegevens. Zeker wanneer het gaat om deze laatste categorie is de hoogste mate van zorgvuldigheid geboden. Op welke wijze daar echter vorm aan wordt gegeven, is volgens hetgeen bepaald in de AVG normaliter een taak voor de verwerkingsverantwoordelijke (zie art. 4 lid 7). Het toevoegen van specifieke maatregelen per wet, zonder dat daar een dringende noodzaak voor lijkt te bestaan draagt in de praktijk niet bij aan de uitvoerbaarheid van deze taak.

Wij vertrouwen erop u voldoende input te hebben geleverd voor de aankomende rijksevaluatie van de Wbmgp. Mocht u naar aanleiding van het bovenstaande vragen hebben, dan kunt u contact laten opnemen met [REDACTED], afdeling Veiligheid en Wijken, bereikbaar onder

[REDACTED] of [REDACTED].

Hoogachtend,
namens het college,

[REDACTED]
teammanager Veiligheid, Intelligence en Beleid

Bijlage:

- Raadsinformatiebrief tussenevaluatie Wbmgp dd.12-11-2019, inclusief notitie Jaarlijkse verantwoording Wbmgp door de Functionaris Gegevensbescherming



Onderwerp	Datum
Tussenevaluatie Wbmgp	12 november 2019
Ons kenmerk	Uw kenmerk
Afdeling	Doorkiesnummer
Veiligheid en Wijken	013 5 43 03 03
E-mail	Fax
college@tilburg.nl	
Postadres	Bezoekadres
Postbus 90155	Spoorlaan 181
5000 LH Tilburg	

Aan de leden van de gemeenteraad

Beste leden van de gemeenteraad,

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) heeft op 31 augustus 2017 op uw voorstel besloten tot het aanwijzen van het gebied Stoeterijstraat nummers 1 t/m 73 en 2 t/m 36, Matterhornstraat 2 t/m 22 en Sierteeltstraat 1 t/m 5 en 2 t/m 10 te Tilburg waarin artikelen 8, 9 en 10 Wet bijzondere maatregelen grootstedelijke problematiek (Wbmgp) worden toegepast. Het betreft 74 woningen in bezit van Woningcorporatie Tiwos.

Ter uitvoering van toezegging 56832 op 26-06-2017 van de burgemeester informeren wij u tussentijds over de werkwijze en ontwikkelingen in de uitvoering van de Wbmgp en stellen we u op hoogte van de bevindingen twee jaar na de gebiedsaanwijzing door de minister. Tevens informeren wij u over de geplande uitbreiding van het gebied.

Inleiding

Het doel van de aanwijzing in het kader van de Wbmgp was door toepassing van de artikelen 8, 9 en 10 in de Stoeterijstraat en omgeving het aantal huishoudens in de wijk met inkomen uit werk te laten toenemen, het aantal bewoners met een startkwalificatie te vergroten en overlastgevend en crimineel gedrag te beperken. Het beoogd effect van de toepassing van deze artikelen is het ontstaan van een gemiddeld woongebied op termijn.

Voorrangsregeling en politie onderzoek

Potentiële huurders die zich willen vestigen in het betreffende gebied moeten sinds september 2017 een huisvestingsvergunning aanvragen. Daarbij wordt getoetst aan de voorwaarden uit artikelen 8, 9 en 10 Wbmgp.

De wet maakt het mogelijk om:

1. Woningzoekenden te weren die een uitkering hebben en korter dan 6 jaar in de regio wonen (art. 8)
 - Het gaat om een bijstandsuitkering of een werkloosheidsuitkering;
 - Én korter dan 6 jaar in de regio (= gemeente Tilburg) woonachtig zijn.
 - Inkomstenbronnen die wel zijn toegestaan, zijn: Inkomen uit een dienstbetrekking/eigen bedrijf of zelfstandig beroep/VUT-regeling/ouderdomspensioen/AOW/nabestaande pensioen/studiefinanciering
2. Woningzoekenden voorrang te geven op basis van sociaaleconomische kenmerken (art. 9)
 - In Tilburg geven wij voorrang aan woningzoekenden met een inkomen of een startkwalificatie. Een startkwalificatie betreft een afgeronde havo- of vwo-opleiding of een basisberoepsopleiding (mbo-2; dat wil zeggen niveau 2 van de kwalificatiestructuur, zoals vastgelegd in de Wet educatie en beroepsopleiding (WEB)).

11111111

3. Woningzoekenden te weren op basis van gedragingen gerelateerd aan woonoverlast en criminaliteit (art. 10)
- Onderzoek naar gedragingen gerelateerd aan woonoverlast en criminaliteit.
 - Alle leden van het huishouden van 16 jaar en ouder. Bij minderjarigen wordt twee jaar terug gekeken. Bij meerderjarigen vier jaar.

De nadruk in de toepassing van de Wbmgp ligt op het weren van woningzoekenden met een overlastgevende of criminele achtergrond. Door het weren van woningzoekenden zonder inkomen uit werk, willen wij voorkomen dat financieel kwetsbare bewoners in de buurt komen wonen. Het verlenen van voorrang aan kandidaten met een inkomen uit werk en/of een startkwalificatie heeft in het verlengde hiervan als doel het vergroten van het aantal bewoners dat een goede basis heeft om in hun levensonderhoud te kunnen voorzien.

Proces aanvraag huisvestingsvergunning

Samen met de woningcorporatie en politie is een proces ontworpen en geïmplementeerd om de Wbmgp uit te kunnen voeren. Dit proces ziet er op hoofdlijnen als volgt uit: Woningzoekenden zien op de website van Woning In Zicht beschikbare woningen. Bij de huurwoningen in het Wbmgp gebied staat vermeld dat er een huisvestingsvergunning verplicht is. Als een woningzoekende zijn of haar interesse op een bepaalde woning kenbaar maakt, controleert de woningbouwcorporatie inkomens- en opleidingsgegevens. Daarna gaat de woningcorporatie samen met de eerste geschikt gebleken kandidaat de aanvraag voor een huisvestingsvergunning invullen. Vervolgens dient de woningcorporatie de aanvraag (inclusief bereidverklaring) in bij de gemeente namens de woningzoekende. De aanvraag wordt bij de gemeente getoetst op de vergunningvoorwaarden en er worden gegevens bij de politie opgevraagd. Wanneer aan de vergunningvoorwaarden wordt voldaan en er geen bijzonderheden blijken uit de politiegegevens wordt de vergunning verleend. Wanneer er wel bijzonderheden blijken uit de politiegegevens kan de vergunning worden verleend onder voorwaarden of worden geweigerd.

Bevindingen

- Na besluitvorming in de gemeenteraad over de aanvraag gebiedsaanwijzing (d.d. 3 juli 2017) is op 24 juli 2017 een Wob-verzoek ontvangen (van een bewoner uit een ander deel van onze gemeente), waarin werd verzocht om alle documentatie die heeft geleid tot het raadsvoorstel. Deze persoon heeft tevens een Wob-verzoek bij het ministerie ingediend. Beide procedures zijn zonder bijzonderheden afgerond.
- Na de gebiedsaanwijzing door de minister hebben persberichten reuring in de buurt veroorzaakt, waardoor professionals verschillende gesprekken met individuele bewoners hebben gevoerd. Sommige bestaande bewoners dachten dat ze moesten verhuizen, omdat ze een uitkering hebben. Dat was niet het geval. Bestaande bewoners konden allemaal blijven wonen. De Wbmgp heeft alleen betrekking op nieuwe bewoners.
- Sinds de invoering van de Wbmgp twee jaar geleden zijn er in totaal 18 huisvestingsvergunningen aangevraagd, waarbij de verdeling als volgt is:
 - Van september 2017 t/m december 2017 zijn 3 huisvestingsvergunningen aangevraagd, deze zijn allemaal verleend.
 - In 2018 zijn 12 huisvestingsvergunningen aangevraagd, 11 zijn verleend, 1 is onder voorwaarden verleend.
 - In 2019 zijn t/m september 3 huisvestingsvergunningen aangevraagd, deze zijn allemaal verleend.
- Bewoners maken nu bewuster de keuze om wel of niet in de buurt te gaan wonen. Vooraf vinden immers persoonlijke gesprekken plaats.
- De (grote) woningen zijn nog steeds gewild bij woningzoekenden. Er is sprake van een wachtlijst. De invoering van de maatregel heeft de buurt geen negatief imago bij woningzoekenden gegeven.



- We zien een verandering in het type mensen dat interesse in de woningen toont en daadwerkelijk de procedure van de huisvestigingsvergunning in gaat. Mensen met criminele antecedenten reageren bijna niet meer op de woningen. De Wbmgp heeft een sterke preventieve werking.
- Woningzoekenden stellen weinig vragen over de wet en het aanleveren van de benodigde informatie.
- De doorlooptijd van het proces van het aanvragen van een huisvestigingsverordening is kort, door goede werkafspraken met politie, corporatie en gemeente. Meestal duurt het ongeveer een week. Daardoor is er weinig tot geen leegstand. In sommige gevallen - bij een huisvestigingsvergunning onder voorwaarden - is er sprake van een langere doorlooptijd, omdat er (juridisch) meer uitgezocht moet worden.
- Bewoners geven aan verandering te merken in de wijk en in de straat. Het is rustiger geworden, er staan geen groepjes mensen meer buiten en er is minder sprake van intimiderend gedrag. Mensen geven aan zich veiliger te voelen. Een bewoner zei: "dit is het beste dat jullie ooit hebben gedaan voor de buurt" en een andere bewoner heeft aangegeven: "ik durf mijn kinderen weer buiten te laten spelen". Maar er zijn ook bewoners die de maatregelen onzin vinden, omdat iedereen moet kunnen wonen waar hij of zij wil.

Conclusie

De eerste bevindingen van politie, woningcorporatie en gemeente na twee jaar uitvoering van de Wbmgp zijn overwegend positief. De maatregel heeft een positief effect op de balans en leefbaarheid in de buurt, zij het nog bescheiden. Tegelijkertijd is het een klein gebied met maar 74 woningen en het aantal verleende vergunningen in de afgelopen 2 jaar is gering (18 vergunningen). Om in de wijk Groenewoud substantieel verschil te maken in het verbeteren van de leefbaarheid en veiligheid, is uitbreiding van de gebiedsaanwijzing noodzakelijk. Het voorstel tot uitbreiding gaan wij samen met politie en woningcorporaties nader uitwerken en onderbouwen. Ons college legt uw gemeenteraad medio juli een gedragen raadsvoorstel voor, waarna de minister kan besluiten over de uitbreiding van de gebiedsaanwijzing.

Vervolg

De evaluatie voor het ministerie van BZK over de eerste periode van 4 jaar van de gebiedsaanwijzing vindt plaats in het eerste kwartaal van 2021. Dan wordt opnieuw een deur-aan-deur leefbaarheidsonderzoek uitgevoerd om de rapportcijfers op het schaalniveau van het aangewezen gebied te kunnen vergelijken met de cijfers van 2017. Op basis van de evaluatie van de gemeente, woningcorporatie en politie besluit u als gemeenteraad over de wenselijkheid en voortzetting of beëindiging van de maatregel.

Met vriendelijke groet,

het college,

M.J.M. Meijs
gemeentesecretaris

drs. Th.L.N. Weterings
burgemeester

Bijlage:

- Notitie Jaarlijkse verantwoording Wbmgp door de Functionaris Gegevensbescherming

Notitie



GEMEENTE TILBURG

Voor leden van het college en de gemeenteraad
Van [REDACTED]
Kopie aan
Datum 31 oktober 2019
Onderwerp Jaarlijkse verantwoording inzake Wet bijzondere maatregelen grootstedelijke problematiek (Wbmgp)

Geachte collegeleden en raadsleden,

Per 1 september 2017 is het gebied Stoeterijstraat e.o. aangewezen door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties als gebied waarop artikel 5, eerste, tweede en derde lid, van de Wet bijzonder maatregelen grootstedelijke problematiek (Wbmgp) van toepassing is.

Op grond van artikel 12 lid 3 van het Besluit verwerking persoonsgegevens bij selectieve woningtoewijzing ter beperking van overlastgevend en crimineel gedrag, hieronder: Besluit, rapporteert de functionaris voor de gegevensbescherming jaarlijks zijn bevindingen over het rechtmatig gebruik van de bestanden. In verband daarmee informeer ik u over de volgende zaken:

- 1) of al dan niet onbevoegde toegang tot de gegevens heeft plaatsgevonden
- 2) het niet méér gegevens bijhouden dan noodzakelijk
- 3) het vernietigen van de gegevens op het juiste moment

Ik kan u hierover mededelen dat:

- 1) de toegang tot de gegevens is beperkt tot door de burgemeester aangewezen medewerkers. Daarnaast is het niet uitgesloten dat systeembeheerder toegang tot de gegevens kunnen hebben.
Op 2 april 2019 is het advies om de gegevens te versleutelen en de encryptiesleutel uitsluitend ter beschikking te stellen aan de aangewezen medewerkers doorgevoerd;
- 2) er niet meer gegevens zijn bijgehouden dan noodzakelijk;
- 3) betreffende het vernietigen van gegevens, dat:
 - a) (e-mail) correspondentie niet is opgenomen in het bestand conform artikel 7 van het Besluit. Het advies om (mail)correspondentie op te nemen in het dossier en te verwijderen uit de mailbox van de medewerkers is geïmplementeerd op 9 april 2019;
 - b) vernietiging van persoonsgegevens in het bestand conform artikel 13, lid 2 van het Besluit niet tijdig heeft plaatsgevonden. Ik heb geadviseerd, conform artikel 13, lid 3 van het Besluit, de gegevens na het onherroepelijk worden van het besluit tot het al dan niet verlenen van een huisvestingsvergunning in een apart deel van het bestand te plaatsen dat enkel geraadpleegd kan worden voor de monitoring van de maatregel en de evaluatie van de Wbmgp door de gegevens op voornoemde wijze te versleutelen. Deze maatregel is doorgevoerd op 2 april 2019.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
Functionaris Gegevensbescherming